

De sociale ongelijkheden zijn tijdens de Covid-19-crisis toegenomen

Samen, c'est *Ensemble* en néerlandais. Une rubrique pour parler du social dans la langue de Vondel. Zoom cette fois sur le Baromètre du bien-être, qui fait partie du Rapport bruxellois sur la pauvreté et qui collecte et analyse chaque année les chiffres les plus récents sur la pauvreté et l'exclusion sociale en Région bruxelloise.

Door het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

Het Brussels Gewest, waar één op drie inwoners onder de armoederisicodrempel leeft, werd in 2020 bijzonder hard getroffen door de sociale en gezondheidseffecten van de Covid-19-crisis. In de jaarlijkse Welzijnsbarometer maakt het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad de balans op van de gevolgen van deze crisis op korte en middellange termijn. (1)

Door de hoge bevolkingsdichtheid en de grote ongelijkheid waarmee het Brussel gewest te kampen heeft werd het extra zwaar getroffen door de Covid-19-crisis. Afgezien van de directe gevolgen van het coronavirus voor de gezondheid, hebben de activiteitsbeperkende maatregelen om de epidemie in te dammen ook ernstige gevolgen gehad voor de levensomstandigheden, het welzijn en het uitstel van zorg van de Brusselselaars. De weerslag op de geestelijke gezondheid van de bewoners is bijzonder groot. Ter indicatie: in december 2020 lijdt 18% van de Brusselse bevolking aan een majeure depressie en 75% aan slaapstoornissen (tegenover respectievelijk 6% en 33% vóór de crisis). Mensen met sociaal-economische moeilijkheden worden hierbij zwaarder getroffen. Over het algemeen zijn de sociale ongelijkheden tijdens de crisis toegenomen. Weliswaar hebben veel mensen hun levensstandaard zien dalen, maar de meest acute problemen liggen bij de - in het gewest veeltallige - mensen die tussen de mazen van het beschermende net van de sociale zekerheid vallen. Dit geldt voor een aantal zelfstandigen, heel wat kunstenaars, werknemers met een onzekere job, studenten, zwartwerkers, daklozen en mensen zonder papieren. Deze laatsten zijn verhoudingsgewijs sterker vertegenwoordigd in het Brussels

Gewest dan elders in het land. Ter indicatie: in België wordt twee derde van de dringende medische hulp (het enige recht waarop mensen zonder papieren aanspraak kunnen maken) verleend in het Brussels Gewest.

De vragen om hulp bij de sociale diensten nemen toe als gevolg van de verarming van een deel van de bevolking, waarbij we een grote toevloed zien van de aanvragen bij het OCMW. Zo is het aantal mensen dat een leefloon ontvangt in het Brussels Gewest gestegen van 39.703 in

dus het risico op uithuiszetting (bedenk ook dat 60% van de Brusselselaars huurder is en dat de huurprijzen in de hoofdstad relatief hoog zijn); maar ook onbetaalde waterrekeningen en energieschulden (en dus het risico op afsluiting van water, elektriciteit en/of gas). Zo is tussen oktober 2019 en december 2020 door de commerciële leverancier bij 1.839 klanten de stroom afgesloten, en deze huishoudens werden tijdens het moratorium (opgeheven op 31 mei 2021) tijdelijk bevoorrad door Sibelga. Dit aantal

Het aantal personen dat in het Brussels gewest een leefloon heeft ontvangen is gestegen van 39.703 in januari 2020 naar 43.481 personen in december 2020.

januari 2020 tot 43.481 in december 2020, een stijging met 9,5% (+3.778 personen), tegenover -0,8% en +1,1% in dezelfde periode van de twee voorgaande jaren. Deze toename in 2020 was groter in het Brussels Gewest dan in de andere twee gewesten.

De lockdownmaatregelen hebben de gevolgen van de ongelijkheid in leefomgeving wat betreft huisvesting nog uitvergroot. Ongeveer 25% van de Brusselse huishoudens woont in een gebrekkige woning (met lekkage, vocht en/of verrotting) en 26% in een overbezette woning (51% van de mensen met een inkomen onder de armoederisicodrempel). Op middellange en langere termijn verhoogt de inkomensdaling voor een deel van de bevolking, met name de minderbedeelden, het risico op een opeenstapeling van achterstallige betalingen en een overmatige schuldenlast, vooral wat betreft huurachterstanden en

is tijdens de winterperiodes van de voorbije jaren nooit zo hoog geweest. Concluderend kan worden gesteld dat de Covid-19-epidemie een ingrijpende sociale impact heeft op de bevolking, en dat de sociale ongelijkheden op verschillende levensdomeinen toenemen. Er zal dus aandachtig moeten gekeken worden naar de consequenties op middellange en lange termijn voor de meest kansarme inwoners en huishoudens, in het bijzonder naar de risico's van overmatige schuldenlast van deze huishoudens ten gevolge van het inkomensverlies dat door de crisis geleden wordt, en dit binnen een Brusselse context waarin de kosten voor huisvesting hoog blijven. □

(1) Le baromètre complet et son résumé sont disponibles dans les deux langues sur le site de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale (COCOM).